

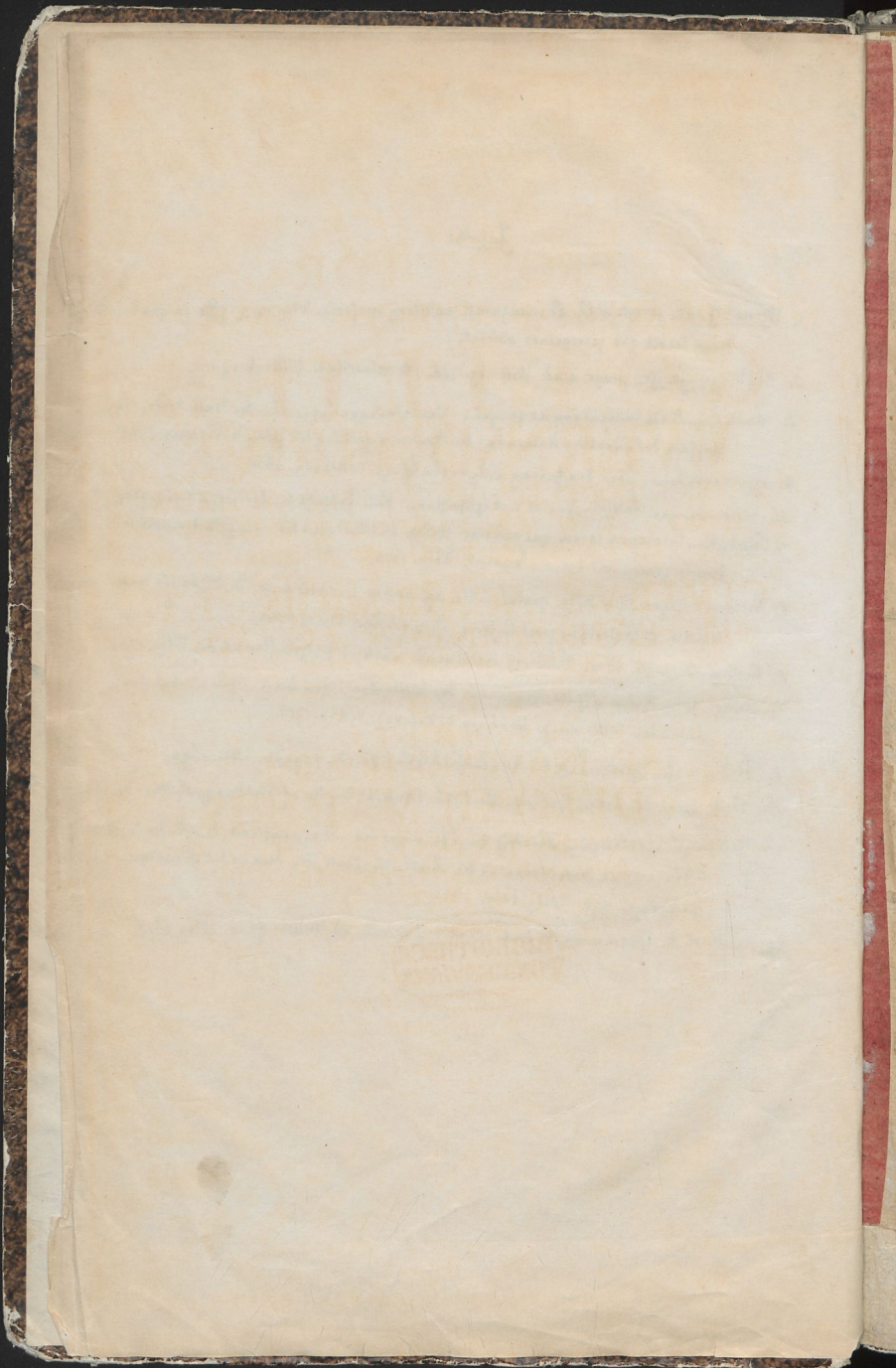
Y 8
2662

II. 80. F.

(cat. 2, 5-17)

12.

*De eo quod Viteberga habet quo
peregrinos alluciat.*

**PRORECTOR
ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
GOTTLIEB
VVERNSDORFIVS**

**S· THEOL· DOCT· EIVSDEMQUE PROF· PVBL· TEM
PLI OO· SS· AD ARCEM PRAEPOSITVS ET SAXO ELECTO
RALIS CONSISTORII ECCLESIAST· ASSESSOR**

**CIVIBVS ACADEMICIS, ET
LITERATIS OMNIBVS, AC LITE
RARVM FAVORIBVS**

S· P· D

EOSDEMQUE

**AD INAVGVRATIONEM
AUDITORIUM MAIORIS**

SOLENNEM

**HVMANITER, AC OFFICIOSE
INVITAT**

**BIBLIOTHECA
PONICIAVIANA**

Redimus tandem aliquando, quod felix faustumque sit, in-
sanctitatis, ac bonae mentis domicilium, nuper uetustate
collapsurum, et aliquo interuallo ab eruditorum coetu de-
fertum, iam non solum, substructis molibus, sultum, acre-
fectum, sed etiam in pristinam faciem, splendoremque, restitutum,
et cultu non minimo auctum. In quo cum pulpita, in medio ex-
tracta, oculis occurrant, quae CATHEDRAM LVTHERI lo-
quantur, et librum apertum, inscriptumque, VERBO SOLO,
tum os LVTHERI, ipsumque adeo CHRISTVM, cruci suffixum,
adiectis uerbis, FIDE SOLA, ostendant, nemo superioris acui
tam ignarus est, quin, non sterilem quandam, cuius poeniterit,
Thrasymachi, ac Secundi cathedram, neque Hippiae Elei, aut
Scopeliani, aut Iarchae, Indorum sapientis, thronum, neque Her-
magorae, ac Gorgiae sellam, neque Ammonii hemicyclum, aut alios
Sophistarum puluillos, neque Thomae Aquinatis, quam ostentant
Fundi, scholam, sed Eliae cuiusdam sedem, aut Athanasii, et Au-
gustini suggestum, quaeri hic oportere, recorderetur. Adeo non
auctoritas hominis, neque opinionum commenta, per manus tra-
dita, sed solum Dei Verbum facem, lumenque, religioni praefere,
non operis facti persuasio, sed Fides sola, eademque in Seruatoris,
in crucem sublata, merito innixa, salutis consequendae iter praere
debebat. Adeo Deo hominum, in praecipitia conuersorum,
fortunam miseranti, usum erat, Lutherum, diuino afflatu percul-
sum, inflammare, ut utrumque sine tergiversatione traderet, atque
in hoc demum loco ueritatem, erroribus inueteratis oppressam,
propalam, et acriter, et heroico prorsus consilio, animoque, asseret,
ac, re bene gesta, fortitudinis tropaeum, illo Miltiadis, in cam-
po Marathonio, longe illustrius, excitaret. Etsi uero fatetur Iaco-
bus Tollius, praeclari nominis Belga, Vitembergam literarum stu-
diis, in primisque Luthero suo, esse clarissimam, tamen in hanc ur-
bem, atque in hoc ipsum, quod memorauimus, Auditorium, in-
quo et Senem Theologum, tum praelegentem, audiuit, ingressus
quondam, negat, Vitembergam, quo peregrinos allicit, quic-
quam, praeter famam nominis, habere. neque eo secius addit, lo-
cum ipsum, quippe satis amplum, et imaginibus exornatum pluri-
bus, sibi perplacuisse. Cum autem non, ut Paullus, Athenas ob-
iens, Aram, Deo Ignoto inscriptam, hic reperiret, sed memoriam
Verbi coelestis, ab obliuione, corruptelaque, hominum uindicat,
non inani pictura, uerum manifestis expressam indicis, cerneret,
cogitare religiosus debebat, quid, quantumque, diuinitas acce-
ptum, quo inuitaret alienigenas, haec demum Academia haberet.
VERBUM DOMINI AETERNVM est Dauidi, atque Esaiæ. Hoc
solum Regem, Deo carum, recreat, ac sustentat, ne angoribus
confi-

coniciatur. Ab hoc ipse nostra pendet. Quamdiu hoc fallere non potest, tamdiu nihil desperamus. Quoad haec rupes, altis defixarum radicibus, omnes fortunae fluctus elidit, domus quoque nostrata stat, hoc in saxo firmissime constituta. Diuinis his fortibus Fides, quae rationis modum excedit, docetur, ut, desperatis hominibus, in solius CHRISTI perpetientis aspectu, fiduciaque, acquiescat. Hac mente ex compluribus diuinæ paginae oraculis, quae, iussu Friderici Saxonis, conquiserat Spalatinus, hoc demum unum, VERBUM DOMINI MANET IN AETERNVM, selegit ille, idemque Symboli loco retinuit, et numis, perinde ac frater, successorque, Ioannes, expressit, Georgio quoque, Marchioni Brandenburgico, Philippo Hassiae Landgraui, qui primas horum uerborum literas, in Comitibus Spirensibus, satellitum manicis intertextuit, aliisque Principibus uiris, probatum, sed Ducibus Saxoniae, ipsi quoque Ioanni Friderico, praecipue commendatum. Quare relinquimus uoluptariis Gargetii senis hortum, arrogantibus Zenonis porticum, quorum delicias, perinde ac disciplinam, oderat Athenis Paullus, ambitiosis Academi filuas, contentiosis Lyceum, neque Thessala Tempe, quorum flores languescunt tandem, et marcent, requirimus, neque amoenitate Daphnes Antiochenaes usque eo capimur, ut huius libidine, in omne licentiae genus effusa, corrumpi uelimus, ipsi quoque Bataui non solum uoluptatem, quam ex nostris imaginibus cepit, sed etiam Poeciles, statuis, simulacrisque, ornatae, iucunditatem non inuidemus, neque ullis Belgii uiretis adeo oblectamur, quin Sionis, hic collocatae, iugis, Deique fontibus, uiua, nec turbida, aquaedundantibus, delectari malimus. Neque enim uel Vitembergae diuinius munus, quam AETERNVM DEI VERBUM, tribui, uel illa externis gentibus ullum, quo aduocarentur, praestantius, optatiusque, quam hoc idem Verbum, impertire potuit, hoc, inquam, cum aliorum superstitione locorum contaminatum esset, primum hic emendatum, ac sine labe, integreque, conseruatum. Aduena uero, conspecto Martini uultu, debebat, pro doctrina sua, Philippi quoque, communis Germaniae Praeceptoris, uel ipsis Batauis, aliisque populis, etiam nunc culti, meminisse, et nosse, quantum Lutheri religio, praeclare asserta, tantum Melancthoni Doctrinam, ad pristinam laudem reuocatam, acceptum referre, sciscitando etiam comperire, utramque, eadem aetate, in hoc eodem loco, fuisse traditam, defensam, ac per tot auditorum millia, ductasque alio colonias, quasi deductis a fonte riuulis, propagatam, atque in omnes terras distributam. Quod quidem docendi genus, ab illis heroicis ductum temporibus, apud posteros, uitae gloriae aemulos, nunquam obsoleuit, necdum temporum iniquitate uitium fecit, neque ab iis duntaxat, quorum simularia aspexit ille, expositum est, sed a multo pluribus, quos si ex fastis Aca-

demi-

demis promeremus, quamplurimis, et insignibus semper doctoribus, floruisse Vitembegam, huncque, in quo et docuerunt, et disputarunt, et uaria ingenii exempla prodiderunt, celebratum in primis, tritumque his uestigis, locum fuisse, constaret. Itaque rei fama, praestantiaque, exciti, nunquam defuerunt, qui frequentes ab ultimis Christiani Orbis finibus huc commearent, qui hoc in augusto loco sanctae, et exquisitae omnis, disciplinae opes colligerent, aut scientiae, iam partae, specimina darent, aut, more institutoque maiorum, hic ad summum Theologiae, Iurisprudentiae, ac Medicinae decus gradum sibi struerent, aut, quod largitur Philosophia, consequerentur. Tantum abest, ut nihil, praeter sterile solum, quod tamen neque ubertate, neque amoenitate, uacat, habeat Vitembega, ut uel in hoc sanctissimi Templo ingenii omnibus diuinae, humanaeque, sapientiae copiis affluat, et fontes uberrimos, ac nullis aevi sordibus inquinatos, recludat, ad quos combibendos magno semper studio delecti remotissimarum gentium ciues confluerunt, quibusque expleti, et honoribus cumulati, uel in sua quisque patria, uel apud alios populos, de sacris, reque publica, in diuersis uitae muneribus, mereri non destiterunt. Atque hoc quidem Athenaeum cum festo ritu adire statuimus, non commentitio caudam uel Apollini, uel Mercurio, neque Mineruae, falso creditae, sacrum facimus, sed Deum, omnis ueritatis, ac sapientiae auctorem, ueneramus, qui hic AETERNVM VERBVM in lucem reuocauit, ac ueluti quandam humanae incolumitatis Pharum hominibus, ne caligine circumfusi, errorumque fluctibus inuoluti, salutis naufragium facerent, clementer extulit, idem etiam, tam corruptis saeculi moribus, iniuiolatum praestitit, cum eoque bonas artes nobis sine detrimento seruauit. Hunc rite comprecabimur, ut, integerrimae uirtutis officinam, e qua tot, tamque praestantes, uiri prodierunt, antiqua existimatione inclutam, iam instauratam, excultamque, instauratae per maiores Religionis, et excultae doctrinae, sedem amplius esse uelit, in ea, hoc Seruatoris, a casu gloriosius surgentis, auspiciatissimo tempore inaugurata, doctorum animos, communium miseris temporum afflictos, excitet, eandemque, inter tot, tantaeque, calamitosissimi aevi aerumnas, coelesti ope tueatur. Nec uero Serenissimo, ac Potentissimo, Regi nostro obsequio, cultuque, quem parendi lex exigat, defuturi sumus, cuius gratia, et munificentia, inter tam arduas regni curas, hoc incorruptae disciplinae Sacrarium splendorem recuperauit, cuiusque sapientia, et praesidio, secundum Deum, adhuc effectum est, ut, in tantis aliarum gentium turbis, nos orium cum dignitate obtineremus. Defungemur etiam religione animi, qua Serenissimo, ac Regio, Principi, Spei, Desiderioque Patriae, et Rectori Academiae huius Magnificentissimo, tenemur, uotumque hic pro eius incolumitate, et, quo nihil optabilius est nobis, fortunatissimo in patriam reditu, suscipiemus. Quod quidem pietatis interpretandae munus perficiet Doctor Theologus, Sacrorum Antistes, Ordinis sui Senior, ac Praefes, canitie, et meritis, uenerandus, CASPARVS LOESCHERVS, et Auditorium Theologicum, publica ceremonia inaugurandum, concinentibus inter lituos et, tympana symphoniacis, graui, sanctaque, oratione dedicabit, et solemnium uotorum nuncupatione consecrabit. Vos, CIVES, a meridie, Hora III, celebri, quem et instituti sanctitas auspiciiue ratio, et dicentis auctoritas postulat, conuentu adeste, et Deo, ut Patriae, ut Academiae, ut inaugurato huic loco, tam turbidis, formidolosisque his temporibus, auxilium praestet, publica nobiscum uoce, quam potestis religiosissime, supplicate. P P

Dom. Quasimodogeniti, A. R. G. C. I. D. C. C. XIII

von Yeⁿ 2662

40

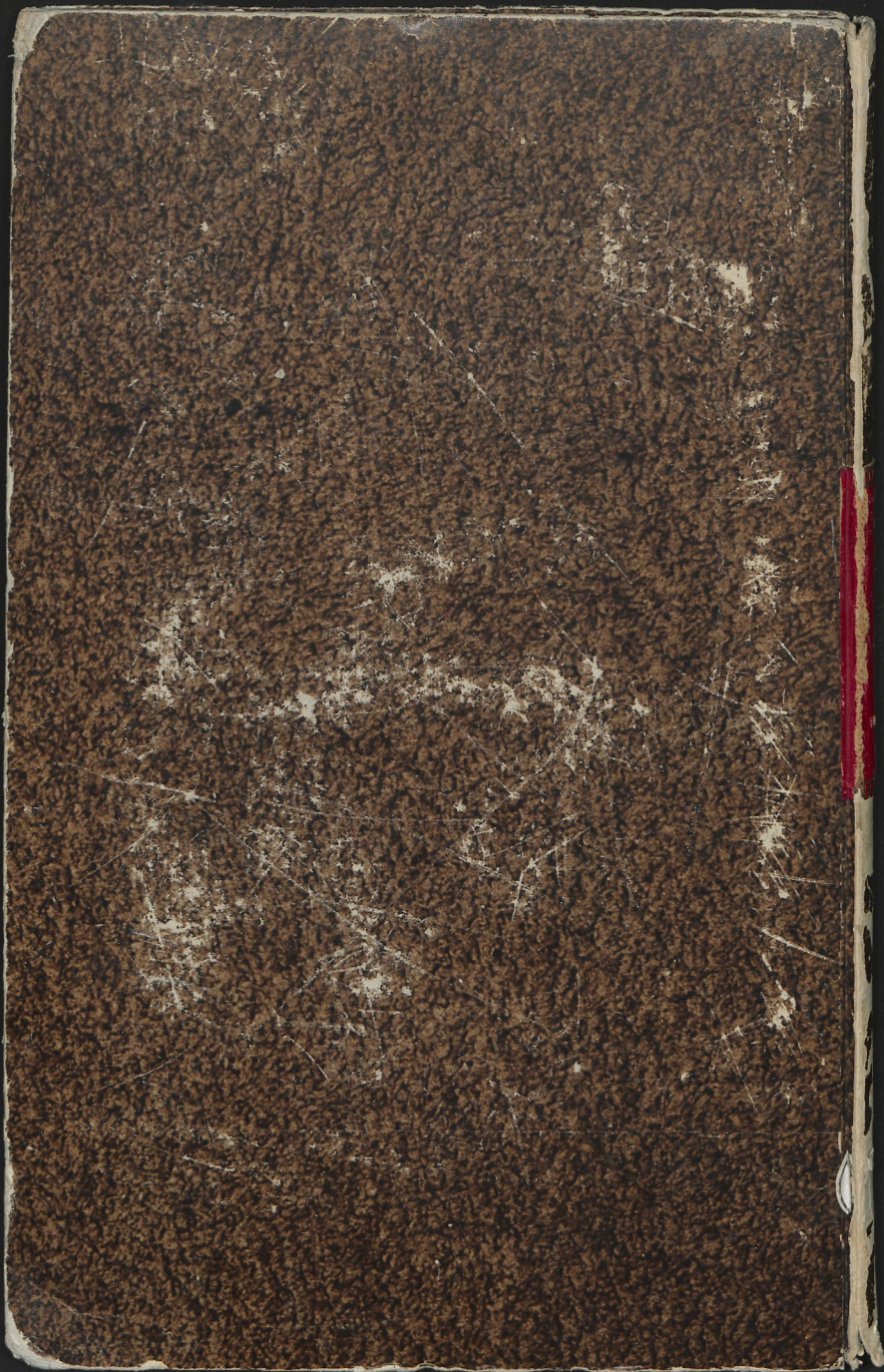
✓
5b

v. 18

1017

m. c.

12.

*De eo quod Viterberga habet quo
peregrinos allicit.*

**PRORECTOR
ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
GOTTFRIDUS
VVERNSE**

**S. THEOL. DOCT. EIVSDEM
PLI OO. SS. AD ARCEM PRAEF
RALIS CONSISTORII EC**

**CIVIBVS ACA
LITERATIS OMN
RARVM FA
S. P**

**AD INAVGV
AVDITORI
SOLE
HVMANITER, A
INVI**

7

25.

